

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу” щодо розвитку високоефективної когенерації

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести до Закону України “Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу” (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 20, ст. 278 із наступними змінами) такі зміни:

1. Статтю 1 викласти в такій редакції:

“Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

1) базовий сценарій — сценарій, що відображає звичайний хід діяльності системи тепlopостачання та не передбачає будь-яких радикальних змін її технологічної структури, в якому враховані можливості заміни певних елементів системи тепlopостачання відповідно до графіка ремонту та реконструкцій без удосконалення технологій;

2) високоефективна когенераційна установка — когенераційна установка з високим коефіцієнтом корисної дії, яка забезпечує економію первинної енергії на рівні не нижче 10 відсотків порівняно з контрольними значеннями ефективності для окремого виробництва електричної і теплової енергії, а також дрібномасштабна когенераційна установка та мікрокогенераційна установка, які забезпечують економію первинної енергії;

3) високоефективна когенерація — комбіноване виробництво електричної та теплової енергії високоефективною когенераційною установкою;

4) відпущена енергія — електрична або тепла енергія, що постачається споживачам від когенераційної установки;

5) гарантія походження електричної енергії, яка вироблена високоефективною когенераційною установкою, — електронний документ, наданий відповідно до Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг” центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-



енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, на запит виробника електричної енергії, який підтверджує, що частка або визначена кількість електричної енергії вироблена в Україні високоефективною когенераційною установкою;

б) додаткове паливо — паливо, що спалюється постійно або тимчасово в продуктах згорання основного палива з метою підвищення електричної і/або теплової потужності когенераційної установки;

7) дрібномасштабна когенераційна установка — когенераційна установка з максимальною електричною потужністю від 50 кВт до 1 МВт;

8) економічно ефективний варіант теплопостачання — варіант теплопостачання, який порівняно з базовим сценарієм, що відображає звичайний хід діяльності, зменшує обсяг первинної енергії, потрібної для економічно ефективного постачання однієї одиниці переданої енергії у межах відповідної системи, що підтверджено результатами аналізу витрат і вигід;

9) електронний реєстр — електронна веб-система, яка використовується для ведення обліку відомостей про видачу, використання та припинення дії гарантій походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою, а також надання інформації про них;

10) ефективність використання додаткового палива — відношення приросту обсягу відпущеної протягом року електричної і/або теплової енергії від когенераційної установки, обумовленого спаленням додаткового палива протягом зазначеного строку, до енергії такого додаткового палива;

11) істотне оновлення — капітальний ремонт, реконструкція, технічне переоснащення теплогенеруючого об'єкта, вартість якого перевищує 50 відсотків капітальних витрат на нову порівнянну установку;

12) кваліфікація когенераційної установки — встановлення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива відповідності умов та показників експлуатації когенераційної установки вимогам (кваліфікаційним показникам) цього Закону;

13) кваліфікована когенераційна установка — когенераційна установка, умови і показники експлуатації якої відповідають вимогам цього Закону;

14) когенераційна установка — комплекс обладнання, що працює за способом комбінованого виробництва електричної і теплової енергії або перетворює скидний енергетичний потенціал технологічних процесів в електричну та теплову енергію;

15) комбіноване виробництво електричної та теплової енергії (когенерація) — спосіб одночасного виробництва електричної та теплової енергії в межах одного технологічного процесу;

16) контрольні значення ефективності для окремого виробництва електричної і теплової енергії — еталонні значення коефіцієнтів корисної дії для окремого виробництва електричної та теплової енергії, що відображають експлуатаційну ефективність роздільного виробництва електричної та теплової енергії, яке передбачається замінити на когенерацією, та складаються з матриці значень, диференційованих за роками будівництва і видами палива. Еталонні

значення ефективності когенераційних установок із строком використання більш як десять років фіксуються на рівні еталонних значень для установок із строком використання десять років;

17) мікрокогенераційна установка — когенераційна установка з максимальною електричною потужністю до 50 кВт;

18) операційний період — період, протягом якого когенераційною установкою вироблена електрична енергія, що дорівнює одному календарному року;

19) основне паливо — паливо, що забезпечує роботоздатність когенераційної установки, у тому числі скидний енергетичний потенціал технологічних процесів;

20) первинна енергія — енергія, потрібна для постачання однієї одиниці переданої енергії у межах відповідної системи з урахуванням енергії, потрібної для видобування, перетворення, транспортування та розподілу;

21) скидний енергетичний потенціал технологічних процесів — вторинні енергетичні ресурси, які можуть бути використані для виробництва електричної та теплової енергії в когенераційних установках. Перелік таких вторинних енергетичних ресурсів встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.”;

2. частину першу статті 2 викласти в такій редакції:

“Цей Закон регулює відносини, що виникають у сфері енергозбереження між суб’єктами господарювання, що здійснюють виробництво електричної та/або теплової енергії на когенераційних установках, і суб’єктами господарювання, які провадять діяльність з передачі або постачання електричної енергії та/або теплової енергії, незалежно від форми власності.”;

3. текст статті 3 викласти в такій редакції: “Відносини у сфері комбінованого виробництва теплової та електричної енергії регулюються Законом України “Про ринок електричної енергії”, “Про теплостачання” цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.”;

4. абзац другий частини першої статті 4 після слів “технологічних процесів” доповнити словами “, або використанням енергії відновлюваних джерел”;

5. у статті 5:

абзац третій після слів “теплогенеруючих об’єктів в” доповнити словом “високоєфективні”;

абзац шостий після слів “економічного стимулювання використання” доповнити словом “високоєфективних”;

6. у статті 8:

у частині першій слова “центральний орган виконавчої влади у сфері енергозбереження” замінити словами “ центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно - енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива”;

в абзаці третьому частини другої слова “з комбінованого виробництва теплової і електричної енергії” замінити словами “з виробництва електричної та теплової енергії”;

частину другу доповнити абзацом такого змісту:

“надання гарантії походження енергії, яка вироблена вискоелективною когенераційною установкою.”;

7. у статті 9:

у частині першій слова “Власникам когенераційних установок” замінити словами “Суб’єктам господарювання, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках,”;

у частині другій слова “Власникам кваліфікованих когенераційних установок” замінити словами “Суб’єктам господарювання, що здійснюють виробництво електричної енергії на кваліфікованих когенераційних установках,”;

8. статтю 10 доповнити частинами другою - п’ятою такого змісту:

“З метою планування економічно ефективного варіанта теплопостачання у населених пунктах, в яких передбачається істотне оновлення діючих теплогенеруючих об’єктів або будівництво нових потужностей теплової генерації, до початку проведення робіт з будівництва, реконструкції або технічного переоснащення в разі, коли планується будівництво нової установки тепловою потужністю понад 20 МВт або істотне оновлення існуючої установки загальною тепловою потужністю понад 20 МВт, здійснюється аналіз витрат і вигід щодо оцінки потенціалу застосування вискоелективної когенерації.

Аналіз витрат і вигід щодо оцінки потенціалу застосування вискоелективної когенерації є складовою частиною комплексної оцінки застосування вискоелективної когенерації та ефективного централізованого теплопостачання і охолодження.

Комплексна оцінка застосування вискоелективної когенерації та ефективного централізованого теплопостачання і охолодження оновлюється кожні п’ять років.

Вимоги до проведення аналізу витрат та вигід щодо оцінки потенціалу вискоелективної когенерації і комплексної оцінки застосування вискоелективної когенерації та ефективного централізованого теплопостачання і охолодження встановлюються центральним органом

виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.”;

9. у статті 11:

частину першу викласти у такій редакції:

“Когенераційні установки, які відпускають частину або весь обсяг виробленої електричної енергії споживачам, крім потреб власного споживання, можуть бути визнані як кваліфіковані, якщо вони є високоефективними когенераційними установками, за результатами розрахунків, здійснених відповідно до Методики визначення ефективності процесу когенерації, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (крім питань забезпечення енергоефективності будівель та інших споруд)»;

у частині другій слова “центральный орган виконавчої влади у сфері енергозбереження” замінити словами “центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива,”;

доповнити статтю частинами такого змісту:

“Кваліфікація когенераційної установки (далі — кваліфікація) проводиться на безоплатній основі на підставі результатів розгляду заяви суб’єкта господарювання, що здійснює виробництво електричної та теплової енергії на когенераційній установці або уповноваженої ним особи (далі — заявник), та технічної інформації про когенераційну установку.

Кваліфікація когенераційної установки підтверджується свідоцтвом про кваліфікацію когенераційної установки (далі — свідоцтво).

Форми заяви про проведення кваліфікації когенераційної установки, свідоцтва та форма подання технічної інформації про когенераційну установку затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Заява про проведення кваліфікації когенераційної установки повинна містити інформацію щодо прізвища, імені, по батькові фізичної особи — підприємця або найменування суб’єкта господарювання, що здійснює виробництво електричної та теплової енергії на когенераційній установці, його місцезнаходження, найменування та типу енергетичного обладнання, яке входить до складу когенераційної установки, адреси розташування когенераційної установки.

Технічна інформація про когенераційну установку, яка експлуатується або вперше введена в експлуатацію, повинна містити інформацію щодо:

адреси розташування когенераційної установки;

найменування та типу енергетичного обладнання, яке входить до складу когенераційної установки;

дати введення когенераційної установки в експлуатацію;

функціональної схеми когенераційної установки та її опису;

результатів випробувань когенераційної установки на експлуатаційних режимах (для когенераційної установки, яка вперше введена в експлуатацію);

видів палива/енергії, включаючи вторинні енергетичні ресурси, що використовуються когенераційною установкою та згідно яких диференційовано контрольні значення ефективності для окремого виробництва електричної і теплової енергії, обсягів їх витрат;

обсягів виробленої когенераційною установкою та відпущеної суб'єктам господарювання електричної та теплової енергії;

установленої потужності (електричної/теплової) та коефіцієнта корисної дії (електричного/теплового) когенераційної установки, загального коефіцієнта використання теплоти палива;

рівня напруги підключення;

питомих витрат умовного палива на відпущену електроенергію (теплоенергію);

собівартості виробництва 1 Гкал теплоенергії (1 кВт·год електроенергії).

Свідоцтво або рішення про відмову у наданні свідоцтва (з обґрунтуванням підстав) на безоплатній основі надається заявникові не пізніше 30 календарних днів з дня реєстрації заяви у центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Підставами для відмови у наданні свідоцтва є невідповідність вимогам, які встановлено цією статтею до кваліфікаційних показників, подання неповного пакета документів, необхідних для проведення кваліфікації, виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих заявником.

Рішення про відмову у наданні свідоцтва може бути оскаржене до суду в установленому законодавством порядку.

У разі втрати або пошкодження свідоцтва центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, протягом п'яти робочих днів з дня отримання письмового звернення заявника надає йому дублікат свідоцтва на безоплатній основі.

У разі пошкодження свідоцтва до звернення додається непридатний для використання екземпляр свідоцтва.

Підставами для відмови у наданні дублікату свідоцтва є виявлення в документах, поданих заявником, недостовірних відомостей та подання заяви іншим заявником, ніж визначено у свідоцтві.”;

10. доповнити статтею 11¹ такого змісту:

“Стаття 11¹. Гарантія походження енергії, яка вироблена високоефективною когенераційною установкою

Гарантію походження електричної енергії, яка вироблена високоефективною когенераційною установкою (далі — гарантія походження), надає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Гарантія походження видається на фактичний обсяг відпущеної в електричну мережу електричної енергії за операційний період за умови чинних на такий період ліцензій на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної та теплової енергії і свідоцтва про кваліфікацію когенераційної установки.

Гарантія походження надається на безоплатній основі на підставі результатів розгляду таких документів:

заяви про отримання гарантії походження заявника;

довідки суб'єкта господарювання, що провадить діяльність з передачі або постачання електричної енергії, яка повинна містити інформацію про обсяг електричної енергії, закупленої у заявника за операційний період.

Гарантія походження може бути використана заявником для подання інформації кінцевим споживачам електричної енергії про те, що електрична енергія вироблена високоефективною когенераційною установкою.

Гарантія походження надається в електронному вигляді відповідно до Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг”.

Строк дії гарантії походження становить 12 місяців з дня видачі.

Форми гарантії походження та заяви про отримання гарантії походження затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Заява про отримання гарантії походження повинна містити інформацію щодо:

прізвища, імені, по батькові фізичної особи—підприємця або найменування суб'єкта господарювання, що здійснює виробництво електричної та/або теплової енергії на когенераційній установці, його місцезнаходження;

номерів ліцензій на право провадження заявником господарської діяльності з виробництва електричної та теплової енергії;

номера та строку дії свідоцтва заявника про кваліфікацію когенераційної установки;

адреси розташування когенераційної установки;

дати введення когенераційної установки в експлуатацію;

назви та типу енергетичного обладнання, яке входить до складу когенераційної установки;

встановлених електричної та теплової потужностей когенераційної установки;

виду палива (основного та додаткового із зазначенням нижчої теплотворної здатності палива) або енергії, що використовується когенераційною установкою;

обсягів електричної та теплової енергії, які вироблені когенераційною установкою та відпущені в мережі;

операційного періоду;

електричного та теплового коефіцієнтів корисної дії когенераційної установки;

відомостей про встановлені та змонтовані засоби обліку (назви, умовного позначення та заводського номера засобу вимірювальної техніки; номера свідоцтва про повірку законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки, дати його видачі та строку дії або документа про відповідність) виробленої, відпущеної або спожитої для власних потреб електричної енергії;

виду та обсягів одержаної державної підтримки вироблення когенераційною установкою одиниці електричної енергії та одиниці теплової енергії, що відпущені у мережі;

виду та обсягів інвестиційної підтримки, яку отримав (отримує) заявник для впровадження та функціонування когенераційної установки.

Гарантія походження відповідає стандартному обсягу відпущеної в мережу електричної енергії, який зазначається з точністю до 1 МВт·год. Залишкові кВт·год переносяться на наступний операційний період. Для кожного стандартного обсягу відпущеної в мережу електричної енергії видається одна гарантія походження.

Гарантія походження повинна містити інформацію щодо:

найменування суб'єкта господарювання, який отримав ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної та теплової енергії;

місця розташування когенераційної установки;

дати введення когенераційної установки в експлуатацію;

назви та типу енергетичного обладнання, яке входить до складу когенераційної установки;

встановлених електричної та теплової потужностей когенераційної установки;

електричного та теплового коефіцієнтів корисної дії когенераційної установки;

виду палива (основного та додаткового з визначенням нижчої теплотворної здатності палива) або енергії, що використовується когенераційною установкою;

обсягу теплової енергії, яка вироблена когенераційною установкою та відпущена в теплову мережу;

обсягу електричної енергії, виробленої когенераційною установкою та відпущеної в електричну мережу, на яку видається гарантія походження;

економії первинної енергії, що отримана у результаті використання когенераційної установки;

операційного періоду, на який видається гарантія походження;

виду та обсягів одержаної державної підтримки вироблення одиниці електричної енергії та одиниці теплової енергії, вироблених когенераційною установкою та відпущених у мережі;

виду та обсягів інвестиційної підтримки, яку отримав (отримує) заявник для впровадження та функціонування когенераційної установки;

номера і дати видачі гарантії походження, назви країни.

Гарантія походження надається заявникові не пізніше ніж протягом 30 календарних днів з дня надходження заяви до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Про відмову у видачі гарантії походження заявник повідомляється письмово (з обов'язковим зазначенням причини відмови) не пізніше ніж протягом 20 календарних днів з дня надходження заяви до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Підставами для відмови у видачі гарантії походження є невідповідність форми подання інформації, наведеної в заяві, та/або подання недостовірної інформації.

Рішення про відмову у видачі гарантії походження може бути оскаржене заявником до суду.

У разі усунення недоліків, які стали підставою для відмови у видачі гарантії походження, заявник може повторно подати заяву до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів,

енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Гарантія походження на стандартний обсяг відпущеної в мережу електричної енергії втрачає чинність після її використання або закінчення строку її дії.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, в порядку та за формою, визначеними Кабінетом Міністрів України, веде електронний реєстр гарантій походження енергії з урахуванням вимог законодавства щодо забезпечення електронного документообігу та захисту інформації в інформаційних системах.”;

11. у статті 12:

у частині першій слова “надаються їй власником” замінити словами “надаються суб’єктом господарювання, що здійснює виробництво електричної та/або теплової енергії на когенераційній установці,”;

у частині другій слова “власник когенераційної установки” замінити словами “суб’єкт господарювання, що здійснює виробництво електричної енергії на когенераційній установці,”;

у частині п’ятій слова “власник когенераційної установки” замінити словами “суб’єкт господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на когенераційній установці,”;

12. текст статті 13 викласти в такій редакції:

“Державний нагляд і контроль у сфері використання когенераційних установок здійснюється відповідно до закону.”.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації положень цього Закону;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**